

‘Ik werk van chaos naar totale rust’

Haar atelier ligt bezaaid met wilgentenen. Langzaam, laag voor laag, bouwt de Schotse Lizzie Farey haar objecten ermee op. Machtige bollen maar ook lichte, ijle geometrische vormen. Nog even en ze zweven weg.

TEKST MARGRIET DE GROOT FOTOGRAFIE PAULINE JOOSTEN

Zonlicht valt door de brede ramen in de witte, hoge ruimte. Lizzie Farey loopt op blote voeten over de oude, houten vloer en toont zo nog kleiner en frêler dan ze al is. Ze verdwijnt bijna achter haar grote, ronde tuinobjecten. “Voor mijn werk heb je geen grote handen nodig, wel sterke schouders. Daar voel ik de pijn en vermoeidheid na een lange dag in mijn atelier. Ik werk graag blootsvoets of op sokken, dan sta ik steviger, ben ik meer geaard ook.”

Het object lijkt te bewegen

Honderden wilgenmanden had Lizzie gevlochten voordat ze de traditionele ambacht ging inzetten voor andere, kunstzinniger objecten. Inmiddels heeft ze internationaal een naam opgebouwd en wordt haar werk over de hele wereld tentoongesteld. “Mijn uitdaging is om alle aspecten van de natuur tot uiting te brengen. Sommige objecten zijn krachtig, andere licht en sierlijk.” Ronde vormen blijven haar favoriet, maar de laatste tijd probeert ze haar werk ook beweging mee te geven: “De zwaluwen zijn daar een voorbeeld van: ik maak ze als eenlingen, of als een abstracte vlucht vogels. De vorm en de tussenruimtes geven het gevoel van zweven.” Haar objecten voor in huis gaan een behoorlijke tijd mee, aldus Lizzie. “Onder de juiste condities blijven ze meer dan een leven lang goed. Ook omdat ik ze afkwest met een organische, niet-glanzende was.”

De bast blijft om de wilgenteen

Het atelier van Lizzie bevindt zich in de Schotse kunstenaarsstad Kirkcudbright. In een hoek staan verschillende bossen wilgen, sommige heel hoog, andere komen tot heuphoogte. De dikte en kleuren variëren: “Thuis heb ik meer bossen opgeslagen, maar voor mijn opdrachtgevers heb ik altijd een brede selectie wilgentenen in mijn atelier staan. De meeste mensen reageren verbaasd als ze zien hoeveel verschillende soorten er zijn, variërend van lichtbruin tot diep donkerrood. Vroeger stripten de mandenvlechters de bast van de tenen af, zodat je blank materiaal overhield. Dat zie je nog veel in Frankrijk. Ik laat de bast eromheen zitten, dat geeft mijn werk juist karakter. Als je de tenen dan stoomt, krijg je een andere kleur: het is leuk om daarmee te spelen.”

Het kunstwerk groeit door

Lizzie gebruikt ook andere natuurlijke materialen voor haar objecten, zoals hazelaar, lariks en heide. “Vaak combineer ik ze met wilgentenen, maar mijn gekrulde nesten zijn alleen van hazelaar gemaakt. Een paar grote kransen heb ik verlevendigd met katjes die als witte vlammen oplichten tegen het donkere vlak waarin ze zijn gestoken. Met die katjes heb ik een oude truc uitgehaald. Ik heb de tenen in vloeibare glycerine gestoken waardoor ze zwart worden en flexibel.”

Behalve wilgentenen gebruikt Lizzie ook andere materialen, zo maakt ze gekrulde nesten van hazelaar

> Lizzie's tuinobjecten zijn, anders dan haar interieurobjecten, vergankelijk. "De tuinobjecten moeten in de winter naar binnen, dat verlengt de leeftijd. Buiten wordt mijn werk donker en vochtig. Grofweg blijft een tuinobject zeker vijf jaar goed. Daarna kom ik langs voor herstelwerkzaamheden: ik vlecht er een laag nieuwe tenen in. Soms gebruik ik verse, groene tenen die op eigen houtje doorgroeien. Dat is de ultieme manier om kunst en natuur te vervlechten, zo wordt het een levend kunstwerk."

Componeren op de vloer

Als Lizzie de wilgentenen wil verwerken, drenkt ze ze eerst in water om ze buigzamer te maken. Lakmoesproef is het om de hand wikkelen: de tenen mogen wel knikken, maar niet breken. "De klassieke manier van vlechten is de beste basis. Je moet eerst kennis hebben van hoe de wilgenteen werkt, voordat je er meer mee kunt doen." Ontwerpen doet ze het liefst op maat: "De ruimte waarin het ontwerp komt te hangen, teken ik na op de vloer van mijn atelier en dan ga ik componeren. De vloer kan dan bezaaid zijn met wilgentenen waar ik tussendoor laveer, net een puzzel. Ik werk van chaos naar totale rust. Ik vind het fijn me lang op iets te concentreren en de objecten laag voor laag op te bouwen. Mijn werk voedt mij. Ik hoop dat ze de toeschouwer ook een moment van geluk brengen. Dat de nieuwe eigenaar ook de kracht en pracht van de natuur ervaart." ➔

Wilgentenen van eigen land

Om verzekerd te zijn van het beste materiaal, kweekt Lizzie zelf diverse soorten wilgen. "Het mooie van wilg is dat het altijd goed groeit, mits je het zeker dertig centimeter boven de grond laat staan. Mijn land is ook lekker drassig, daar gedijt wilg goed op."

Vanaf het derde jaar vormt een wilgenplant al twintig tenen. Sommige oude aanplanten geven wel tweehonderd tenen per plant. Hoe ouder de plant, hoe beter ook de kwaliteit. "Mijn favoriet is de Salix purpurea, de bittere wilg, een stevige, maar fijne soort die tot zeker twee meter hoog kan worden. Het prettige van deze soort is dat de tenen lang zijn en heel buigzaam. Bovendien hebben ze van begin tot eind dezelfde dikte. De kleur, dat diepe rood, vind ik ook prachtig."

Elk najaar gaat Lizzie met vrienden haar landje op om de wilgen te snijden. "Traditioneel oogst ik na de eerste nieuwe maan in november. Dan zijn alle bladeren eraf. Na de oogst worden de wilgen vier maanden gedroogd in een onverwarmde schuur. Daarna zijn ze geschikt om op te slaan; ze blijven dan jaren goed."

Reiswijzer

Het atelier

Lizzie heeft een atelier in het centrum van de pittoreske plaats Kirkcudbright, aan Highstreet 117. Kijk voor meer informatie en voorbeelden van haar werk op www.lizziefarey.co.uk. Het is mogelijk iets te bestellen: kleine werken kunnen verzonden worden.

Ernaartoe

Wij vlogen met easyJet naar Schotland. EasyJet vliegt dagelijks vanuit Nederland naar Glasgow. Van daaruit huurt u een auto en rijdt u in twee uur naar Kirkcudbright.

Overnachten

Om de hoek van Lizzie's atelier staat het Selkirk Arms hotel, www.selkirkarmshotel.co.uk.

Ook zien & doen

- Kirkcudbright staat bekend als kunstenaarsstad. Er zijn diverse galleries, en er is het grotere Tolbooth Arts Centre, aan High Street.
- Ook te zien zijn de resten van het zestiende-eeuwse MacLellan's Castle, aan Castle Street, Kirkcudbright.
- Boekenstad Wigtown en de culinaire stad Castle Douglas zijn een bezoek waard.

Schots eten

- Het Selkirk Arms hotel wordt door de locals beschouwd als het beste restaurant ter plaatse. Er staat elke dag huisgerookte Schotse zalm en kreeft op het menu. www.selkirkarmshotel.co.uk
- Restaurant The Castle heeft een moderne Schotse keuken met Franse invloeden. www.thecastlerestaurant.net

Met dank aan www.visitscotland.com

